

Určení pravosti nevykonatelné pohledávky

Ve sporu o určení pravosti nevykonatelné pohledávky popřené insolvenčním správcem, v němž insolvenční správce není vázán důvody svého popření, a který mohl vyvolat (coby určitý popěrný úkon) i popěrný úkon insolvenčního správce omezený jen na prohlášení, že insolvenční správce popírá pohledávku zcela (v plné výši) co do pravosti, bez uvedení bližšího důvodu popření, žalobce (přihlášený věřitel) není zbaven povinnosti tvrzení ohledně vzniku a trvání přihlášené pohledávky jen proto, že popěrný úkon insolvenčního správce se omezil pouze na uplatnění (nedůvodné) námitky promlčení. Ohledně těchto svých tvrzení pak žalobce nese i povinnost důkazní.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky č.j. 29 ICdo 110/2017-243, ze dne 31.7.2019)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v právní věci žalobce města Oslavany, se sídlem v O., zastoupeného JUDr. Ing. I.R., advokátem, se sídlem v P., proti žalovanému Mgr. L.P., se sídlem ve V.n.V., jako insolvenčnímu správci dlužníka G&C PACIFIC NIUE LIMITED, o určení pravosti pohledávek, vedené u Krajského soudu v Brně pod sp. zn. 39 ICm 1391/2012, jako incidenční spor v insolvenční věci dlužníka G&C PACIFIC NIUE LIMITED, se sídlem v L., Spojené království Velké Británie a Severního Irska, vedené u Krajského soudu v Brně pod sp. zn. KSBR 39 INS 15844/2011, o dovolání žalobce proti rozsudku Vrchního soudu v Olomouci ze dne 21. března 2017, č. j. 39 ICm 1391/2012, 13 VSOL 118/2013-215 (KSBR 39 INS 15844/2011), tak, že rozsudek Vrchního soudu v Olomouci ze dne 21. března 2017, č. j. 39 ICm 1391/2012, 13 VSOL 118/2013-215 (KSBR 39 INS 15844/2011), se s výjimkou měnícího výroku o věci samé zrušuje a věc se ve zrušeném rozsahu vrací odvolacímu soudu k dalšímu řízení.

Z odůvodnění:

[1] Rozsudkem ze dne 27. května 2013, č. j. 39 ICm 1391/2012-102, ve znění opravného usnesení ze dne 13. června 2013, č. j. 39 ICm 1391/2012-113, Krajský soud v Brně (dále jen „insolvenční soud“):
1/ Zamítl žalobu, kterou se žalobce (město Oslavany) domáhal vůči žalovanému (Mgr. L.P., jako insolvenčnímu správci dlužníka G&C PACIFIC NIUE LIMITED) určení, že jeho pohledávky:
- č. 2 ve výši 107.000 Kč z titulu nákladů rozhodčího řízení dle rozhodčího nálezu ze dne 17. října 2006, sp. zn. 1002/06, vydaného Sdružením rozhodců, s. r. o. (dále též jen „rozhodce S“),
- č. 3 ve výši 617.222,40 Kč z titulu nezaplaceného nájemného dle smlouvy ze dne 28. prosince 2005,
- č. 4 ve výši 288.169,90 Kč z titulu smluvní pokuty dle smlouvy ze dne 30. listopadu 2006,
- č. 5 ve výši 5.950 Kč z titulu nákladů rozhodčího řízení dle rozhodčího nálezu ze dne 30. října 2007, sp. zn. 2490/07, vydaného rozhodcem S,
- č. 6 ve výši 679.000 Kč z titulu smluvní pokuty dle smlouvy ze dne 28. prosince 2005,
- č. 7 ve výši 16.160 Kč z titulu nákladů rozhodčího řízení dle rozhodčího nálezu ze dne 21. prosince 2007, sp. zn. 4701/07, vydaného rozhodcem S,
- č. 8 ve výši 499.154,40 Kč z titulu nájemného a bezdůvodného obohacení dle smlouvy ze dne 26. dubna 2007,
- č. 9 ve výši 510.399,40 Kč dle nájemní smlouvy ze dne 24. září 2004,
- č. 10 ve výši 9.064 Kč z titulu nákladů rozhodčího řízení dle rozhodčího nálezu ze dne 16. listopadu 2007, sp. zn. 4328/07, vydaného rozhodcem S, a
- č. 11 ve výši 11.900 Kč z titulu nákladů rozhodčího řízení dle rozhodčího nálezu ze dne 18. ledna 2008, sp. zn. 5063/07, vydaného rozhodcem S,

uplatněné přihláškou č. 9 v insolvenčním řízení vedeném u insolvenčního soudu na majetek dlužníka pod sp. zn. KSBR 39 INS 15844/2011, jsou po právu (bod I. výroku).

[2] Určil, že pohledávky:

- č. 12 ve výši 11.200 Kč z titulu nákladů řízení dle rozsudku Okresního soudu Brno - venkov ze dne 2. prosince 2009, č. j. 20 C 217/2008-623,
- č. 13 ve výši 10.000 Kč z titulu nákladů řízení dle rozsudku Okresního soudu Brno - venkov ze dne 26. října 2011, č. j. 7 C 211/2009-157, a
- č. 14 ve výši 6.840 Kč z titulu nákladů řízení dle usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 7. dubna 2011, č. j. 13 Co 47/2010-791, ve znění opravného usnesení téhož soudu ze stejného dne, uplatněné přihláškou č. 9 v insolvenčním řízení vedeném u insolvenčního soudu na majetek dlužníka pod sp. zn. KSBR 39 INS 15844/2011, jsou po právu (bod II. výroku),

[3] Určil, že žádnému z účastníků se nepřiznává náhrada nákladů řízení (bod III. výroku).

[4] K odvolání žalobce (jež se netýkalo bodu II. výroku rozsudku insolvenčního soudu) Vrchní soud v Olomouci rozsudkem ze dne 28. ledna 2014, č. j. 39 ICm 1391/2012, 13 VSOL 118/2013-143 (KSBR 39 INS 15844/2011), potvrdil rozsudek insolvenčního soudu v bodech I. a III. výroku (první výrok) a určil, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů odvolacího řízení (druhý výrok).

[5] Rozsudkem ze dne 30. června 2016, č. j. KSBR 39 INS 15844/2011, 39 ICm 1391/2012, 29 ICdo 41/2014-164, Nejvyšší soud:

1/ Odmítl dovolání žalobce v rozsahu, v němž směřovalo proti prvnímu výroku rozsudku odvolacího soudu ve věci samé týkajícího se pravosti pohledávek žalobce č. 2, 5, 7, 10 a 11 z titulu nákladů rozhodčího řízení (první výrok).

2/ Ve zbývajícím rozsahu rozsudek odvolacího soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[6] Odvolací soud rozsudkem ze dne 21. března 2017, č. j. 39 ICm 1391/2012, 13 VSOL 118/2013-215 (KSBR 39 INS 15844/2011):

1/ Změnil rozsudek insolvenčního soudu v bodu I. výroku tak, že určil, že pohledávky č. 3, 6, 8 a 9 jsou po právu (první věta prvního výroku).

2/ Potvrdil rozsudek insolvenčního soudu v rozsahu týkajícím se zamítnutí žaloby o určení pravosti pohledávky č. 4 (druhá věta prvního výroku).

3/ Určil, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení před soudy obou stupňů (druhý výrok).

[7] Potvrzující výrok ohledně pohledávky č. 4 (smluvní pokuta) odůvodnil odvolací soud tím, že ji nemá za „prokázanou“, neboť žalobce nijak nedoložil, že dlužník, respektive jeho právní předchůdce, porušil povinnosti vyplývající ze smlouvy ze dne 30. listopadu 2006, a rovněž neprokázal, že nastala splatnost smluvní pokuty. Uvedl dále, že na řečeném ničeho nemění ani skutečnost, že žalovaný (insolvenční správce) popřel pohledávku pouze z důvodu promlčení; v incidenčním sporu je (totiž) žalobce povinen prokázat existenci své nevykonatelné pohledávky, o čemž jej odvolací soud výslovně poučil.

[8] Proti rozsudku odvolacího soudu ze dne 21. března 2017 podal žalobce v rozsahu týkajícím se pohledávky č. 4 dovolání, jehož přípustnost vymezuje ve smyslu ustanovení § 237 zákona č. [99/1963](#) Sb., občanského soudního řádu (dále jen „o. s. ř.“), argumentem, že napadené rozhodnutí závisí na řešení právní otázky, při jejímž řešení se odvolací soud odchyloval od ustálené rozhodovací praxe odvolacího soudu, a požaduje, aby Nejvyšší soud napadenou část rozsudku odvolacího soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[9] Konkrétně dovolatel odvolacímu soudu vytýká, že se při řešení otázky vázanosti soudu důvodem

popěrného úkonu insolvenčního správce odchytil od „judikátu“ Nejvyššího soudu ze dne 30. září 2014, sp. zn. 29 Cdo 716/2012 jde o rozsudek, který je (stejně jako další rozhodnutí Nejvyššího soudu zmíněná níže) dostupný na webových stránkách Nejvyššího soudu, z nějž cituje tuto pasáž: „V rozsahu, v němž dotčená osoba opomene popřít pravost, výši nebo pořadí přihlášené pohledávky (lhostejno, zda z nevědomosti, nedbalosti nebo z jiných příčin), není insolvenční soud oprávněn tyto otázky zkoumat z vlastní iniciativy; má právo zkoumat pohledávku jen v popřeném rozsahu, případně v rozsahu účinků popěrného úkonu předjímaných insolvenčním zákonem (§ 196 odst. 2 insolvenčního zákona)“.

[10] Dovolatel přitom poukazuje na to, že insolvenční správce popřel pohledávku č. 4 pouze z důvodu promlčení a tento svůj popěrný úkon následně nijak nezměnil ani nedoplnil, (neuplatnil jiné důvody proti vzniku či výši této pohledávky). Z toho, že se následně insolvenční správce nezúčastňoval jednání u odvolacího soudu, dovozuje dovolatel ve smyslu ustanovení § 120 odst. 4 o. s. ř. „uznání faktické existence pohledávky č. 4“. Zároveň dovolatel odkazuje na zrušující rozsudek Nejvyššího soudu v této věci z 30. června 2016, z něhož cituje pasáže týkající se tvrzeného promlčení. Namítá rovněž, že v průběhu řízení „byly provedeny důkazy (zejména listinné) k samotnému vzniku pohledávky č. 4“, které předložil k přihlášce pohledávky do insolvenčního řízení.

[11] Rozhodné znění občanského soudního řádu pro dovolací řízení (ve znění účinném od 1. ledna 2014 do 29. září 2017) se podává z bodu 2. článku II, části první zákona č. [296/2017](#) Sb., kterým se mění zákon č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. [292/2013](#) Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony. Srov. k tomu dále (ve vazbě na skutečnost, že incidenční spor byl zahájen před 1. lednem 2014) i usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. května 2014, sen. zn. 29 ICdo 33/2014, uveřejněné pod číslem 92/2014 Sbírkou soudních rozhodnutí a stanovisek.

[12] Dovolání v dané věci je přípustné podle § 237 o. s. ř., když pro daný případ neplatí žádné z omezení přípustnosti dovolání podle § 237 o. s. ř., vypočtených v § 238 o. s. ř. a v posouzení dovoláním předestřené právní otázky jde o věc dovolacím soudem beze zbytku nezodpovězenou.

[13] Vady řízení, k nimž Nejvyšší soud u přípustného dovolání přihlíží z úřední povinnosti (§ 242 odst. 3 o. s. ř.), nejsou dovoláním namítány a ze spisu se nepodávají, Nejvyšší soud se proto – v hranicích právních otázek vymezených dovoláním – zabýval tím, zda je dán dovolací důvod uplatněný dovolatelem, tedy správností právního posouzení věci odvolacím soudem.

[14] Právní posouzení věci je obecně nesprávné, jestliže odvolací soud posoudil věc podle právní normy, jež na zjištěný skutkový stav nedopadá, nebo právní normu, sice správně určenou, nesprávně vyložil, případně ji na daný skutkový stav nesprávně aplikoval.

Skutkový stav věci, jak byl zjištěn soudy nižších stupňů, dovoláním nebyl (ani nemohl být) zpochybněn a Nejvyšší soud z něj při dalších úvahách vychází.

[15] Pro další úvahy Nejvyššího soudu jsou pak rozhodná následující ustanovení zákona č. [182/2006](#) Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenčního zákona) a občanského soudního řádu:

§ 192 (insolvenčního zákona)
Popření přihlášených pohledávek

(1) Pravost, výši a pořadí všech přihlášených pohledávek mohou popírat insolvenční správce, dlužník a přihlášení věřitelé; popření pohledávky lze vzít zpět.

(2) Insolvenční správce může při přezkumném jednání změnit stanovisko, které zaujal k jednotlivým pohledávkám v seznamu přihlášených pohledávek.

(...)

§ 193 (insolvenčního zákona)

Popření pravosti pohledávky

O popření pohledávky co do její pravosti jde tehdy, je-li namítáno, že pohledávka nevznikla nebo že již zcela zanikla anebo že se zcela promlčela.

§ 198 (insolvenčního zákona)

Popření nevykonatelné pohledávky insolvenčním správcem

(1) Věřitelé nevykonatelné pohledávky, která byla popřena insolvenčním správcem, mohou uplatnit své právo žalobou na určení u insolvenčního soudu do 30 dnů od přezkumného jednání; tato lhůta však neskončí dříve než uplynutím 15 dnů od doručení vyrozumění podle § 197 odst. 2. Žalobu podávají vždy proti insolvenčnímu správci. Nedojde-li žaloba ve stanovené lhůtě insolvenčnímu soudu, k pohledávce popřené co do pravosti se nepřihlíží; pohledávka popřená co do výše nebo pořadí je v takovém případě zjištěna ve výši nebo pořadí uvedeném při jejím popření.

(2) V žalobě podle odstavce 1 může žalobce uplatnit jako důvod vzniku popřené pohledávky pouze skutečnosti, které jako důvod vzniku této pohledávky uplatnil nejpozději do skončení přezkumného jednání, a dále skutečnosti, o kterých se žalobce dozvěděl později proto, že mu kupující ze smlouvy o prodeji podniku nebo jeho části podle obchodního zákoníku neoznámil včas převzetí dlužníkovy závazku.

(...)

§ 79 (o. s. ř.)

(1) Řízení se zahajuje na návrh. Návrh musí kromě obecných náležitostí (§ 42 odst. 4) obsahovat jméno, příjmení, bydliště účastníků, popřípadě rodná čísla účastníků (obchodní firmu nebo název a sídlo právnické osoby, označení státu a příslušné organizační složky státu, která za stát před soudem vystupuje), popřípadě též jejich zástupců, vyličení rozhodujících skutečností, označení důkazů, jichž se navrhovatel dovolává, a musí být z něj patrné, čeho se navrhovatel domáhá. Ve věcech vyplývajících z obchodních vztahů musí návrh dále obsahovat identifikační číslo právnické osoby, identifikační číslo fyzické osoby, která je podnikatelem, popřípadě další údaje potřebné k identifikaci účastníků řízení. Tento návrh, týká-li se dvoustranných právních vztahů mezi žalobcem a žalovaným (§ 90), se nazývá žalobou.

(...)

§ 101 (o. s. ř.)

(1) K tomu, aby bylo dosaženo účelu řízení, jsou účastníci povinni zejména
a/ tvrdit všechny pro rozhodnutí věci významné skutečnosti; neobsahuje-li všechna potřebná tvrzení žaloba (návrh na zahájení řízení) nebo písemné vyjádření k ní, uvedou je v průběhu řízení,
b/ plnit důkazní povinnost (§ 120 odst. 1) a další procesní povinnosti uložené jim zákonem nebo soudem,

(...)

§ 118a (o. s. ř.)

(1) Ukáže-li se v průběhu jednání, že účastník nevyličil všechny rozhodné skutečnosti nebo že je uvedl neúplně, předseda senátu jej vyzve, aby svá tvrzení doplnil, a poučí jej, o čem má tvrzení doplnit a jaké by byly následky nesplnění této výzvy.

(...)

(3) Zjistí-li předseda senátu v průběhu jednání, že účastník dosud nenavrl důkazy potřebné k prokázání všech svých sporných tvrzení, vyzve jej, aby tyto důkazy označil bez zbytečného odkladu, a

poučí jej o následcích nesplnění této výzvy.

(...)

§ 213b (o. s. ř.)

(1) V odvolacím řízení se postupuje podle § 118a; tento postup však nemůže vést k uplatnění nových skutečností nebo důkazů v rozporu s ustanovením § 205a nebo 211a nebo k uplatnění procesních práv, která jsou za odvolacího řízení nepřipustná.

(2) Porušení ustanovení § 118a odst. 1 až 3 soudem prvního stupně je vadou řízení, jen jestliže potřeba uvést další tvrzení nebo důkazy vyplýne z odlišného právního názoru odvolacího soudu. V této podobě platila citovaná ustanovení insolvenčního zákona již v době zahájení insolvenčního řízení (5. září 2011) a do vydání napadeného rozhodnutí nedoznala – s drobnou (a pro věc nevýznamnou) výjimkou v § 198 odst. 2 insolvenčního zákona, z něhož bylo novelou provedenou zákonem č. [294/2013](#) Sb., kterým se mění zákon č. [182/2006](#) Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. [312/2006](#) Sb., o insolvenčních správcích, ve znění pozdějších předpisů, vypuštěno slovní spojení „podle obchodního zákoníku“ – žádných změn. Ustanovení § 79 odst. 1 o. s. ř. v citované podobě platilo v době podání žaloby a ustanovení § 101 odst. 1 o. s. ř. v citované podobě se od podání žaloby do vydání napadeného rozhodnutí nezměnilo.

[16] Judikatura Nejvyššího soudu týkající se popěrného úkonu insolvenčního správce je ustálena v následujících závěrech:

[17] Popření přihlášené pohledávky je procesním úkonem, pro nějž přiměřeně platí § 41 odst. 2 o. s. ř. a co do obsahových náležitostí úkonu § 42 odst. 4 o. s. ř. Pro posouzení, zda a v jakém rozsahu popřel insolvenční správce pravost, výši, nebo pořadí pohledávky, je určující obsah popěrného úkonu insolvenčního správce při přezkumném jednání (do skončení přezkumného jednání) rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Cdo 716/2012 nebo rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27. února 2018, sen. zn. 29 ICdo 39/2016, uveřejněný pod číslem 39/2019 Sbírkou soudních rozhodnutí a stanovisek (dále jen „R 39/2019“).

[18] Z hlediska určitosti popěrného úkonu přitom není významné, zda v něm popírající insolvenční správce také skutkově blíže vymezí důvody svého popření (jakkoli je jinak v obecné rovině uvedení takových údajů pro další postup účastníků insolvenčního řízení jistě žádoucí) [usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. dubna 2016, sen. zn. 29 ICdo 31/2014, R 39/2019].

[19] V mezích „určitého“ popěrného úkonu je insolvenční správce vázán důvody svého popření jen při popření vykonatelné pohledávky, tedy podává-li následně sám žalobu (srov. § 199 odst. 3 insolvenčního zákona). Důvody popření pravosti nebo výše nevykonatelné pohledávky, stejně jako důvody popření pořadí pohledávky (lhostejno, zda vykonatelné) může insolvenční správce (jako žalovaný v mezích obrany proti incidenční žalobě věřitele popřené pohledávky) doplňovat nebo měnit po dobu, po kterou tomu v incidenčním sporu nebrání účinky koncentrace řízení (rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Cdo 716/2012, R 39/2019).

[20] Určitým popěrným úkonem insolvenčního správce je již jen prohlášení, že popírá pohledávku zcela (respektive v plné výši) co do pravosti, bez uvedení bližšího důvodu popření. Tím je pohledávka popřena co do základu, tj. co do skutečností uvedených coby důvod přihlášení pohledávky v její přihlášce (R 39/2019).

[21] Popírá-li vykonatelnou pohledávku, je insolvenční správce povinen v popěrném úkonu konkrétně uvést (vedle podstatných náležitostí popěrného úkonu) i skutečnosti, pro které pohledávku popřel (důvody popření). Neuvede-li žádné skutečnosti, pro které pohledávku popřel, nebude mít pro účely

uplatnění popření žalobou u soudu k dispozici žádné skutečnosti, kterými by nárok na určení neexistence vykonatelné pohledávky mohl odůvodnit (R 39/2019).

[22] V rozsahu, v němž dotčená osoba opomene popřít pravost, výši nebo pořadí přihlášené pohledávky (lhostejno, zda z nevědomosti, nedbalosti nebo z jiných příčin), není insolvenční soud oprávněn tyto otázky zkoumat z vlastní iniciativy; má právo zkoumat pohledávku jen v popřeném rozsahu, případně v rozsahu účinků popěrného úkonu předjímaných insolvenčním zákonem (rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Cdo 716/2012).

[23] Z takto ustaveného judikatorního rámce pak pro poměry dané věci především plyne závěr, že je-li určitým popěrným úkonem insolvenčního správce již jen prohlášení, že popírá pohledávku zcela (respektive v plné výši) co do pravosti, bez uvedení bližšího důvodu popření (R 39/2019), pak vzhledem k tomu, že tím je pohledávka popřena co do základu, tj. co do skutečností uvedených coby důvod přihlášení pohledávky v její přihlášce (R 39/2019), je zjevné, že oponenturou přihlášeného věřitele proti takovému popření pravosti, jež je (má být) obsažena v jeho žalobě o určení pravosti nevykonatelné pohledávky, jsou tvrzení o vzniku a trvání přihlášené pohledávky, případně též tvrzení vyvracející insolvenčním správcem konkretizovaný důvod popření pravosti pohledávky. V tomto duchu se řízení o určení pravosti pohledávky neliší (ponecháme-li stranou určovací charakter sporu) od běžného sporu o splnění povinnosti (zaplacení pohledávky) vedeného mezi věřitelem nevykonatelné pohledávky a jeho dlužníkem před obecným soudem. I takový spor může v předžalobním stadiu vzejít z toho, že dlužník v reakci na předžalobní výzvu odmítne věřiteli pohledávku uhradit na základě námitky, že se již promlčela. Ani v takto ustaveném sporu před obecným soudem pak věřitel (žalobce) nemůže rezignovat na vylíčení rozhodujících skutečností (§ 79 odst. 1 o. s. ř.), případně na vylíčení všech pro rozhodnutí věci významných skutečností (§ 101 odst. 1 písm. a/ o. s. ř.) týkajících se vzniku a splatnosti žalobou uplatněné pohledávky, bez zřetele k tomu, že v předžalobním stadiu se mezi účastníky jevila spornou jen otázka promlčení pohledávky. Z ustanovení § 101 odst. 1 písm. a/ o. s. ř. se k tomu dále podává, že neobsahuje-li všechna potřebná tvrzení (co do vylíčení všech pro rozhodnutí věci významných skutečností) již žaloba, je účastník povinen uvést je (dotvrdit) v průběhu řízení,

[24] Ve sporu o určení pravosti nevykonatelné pohledávky popřené insolvenčním správcem, v němž insolvenční správce není vázán důvody svého popření (rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Cdo 716/2012, R 39/2019), a který mohl vyvolat (coby určitý popěrný úkon) i popěrný úkon insolvenčního správce omezený jen na prohlášení, že insolvenční správce popírá pohledávku zcela (respektive v plné výši) co do pravosti, bez uvedení bližšího důvodu popření (R 39/2019), tedy žalobce (přihlášený věřitel) není zbaven povinnosti tvrzení ohledně vzniku a trvání přihlášené pohledávky jen proto, že popěrný úkon insolvenčního správce se omezil pouze na uplatnění (nedůvodné) námitky promlčení. Ohledně těchto svých tvrzení pak žalobce nese i povinnost důkazní (srov. § 101 odst. 1 písm. b/ o. s. ř., ve spojení s § 120 odst. 1 o. s. ř.). Dovolání tak potud není opodstatněné.

[25] Dovolání je přesto důvodné. Podle ustálené judikatury Nejvyššího soudu poučení o důkazní povinnosti podle ustanovení § 118a odst. 3 o. s. ř. poskytne soud nejen účastníku, který dosud o sporném tvrzení neoznačil žádný důkaz nebo který sice o svém sporném tvrzení důkaz označil, avšak jde o důkaz zjevně nezpůsobilý prokázat sporné tvrzení, ale i tehdy, provedl-li ohledně sporného tvrzení účastníkem navržené důkazy, jestliže jimi nedošlo k jeho prokázání a jestliže proto (z důvodu neunesení důkazního břemene) by účastník nemohl být ve věci úspěšný (srov. např. rozsudek velkého senátu občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 20. června 2012, sp. zn. 31 Cdo 619/2011, uveřejněný pod číslem 115/2012 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek).

[26] Jak se podává ze spisu, při odvolacím jednání, jež se konalo 7. února 2017 (srov. protokol o tomto jednání, č. l. 185-186), poskytl odvolací soud žalobci (prostřednictvím jeho zástupce s procesní plnou mocí) poučení dle ustanovení § 118a odst. 1 a 3 o. s. ř. aby k pohledávce č. 4 dotvrdil konkrétní

skutečnosti v tom směru, jaké smluvní povinnosti dlužník (respektive jeho právní předchůdce) porušil a jak vůči němu byla uplatněna smluvní pokuta, s tím, že k tvrzeným skutečnostem je také třeba předložit potřebné listinné důkazy, když smlouva z 30. listopadu 2006 žalobcův nárok na smluvní pokutu ve výši 200.000 Kč neprokazuje. Žalobce v reakci na tuto výzvu odpovídajícím způsobem splnil svou povinnost tvrzení (článek II. podání z 9. března 2017, č. l. 205), jiný důkaz než smlouvu z 30. listopadu 2006 však k prokázání těchto tvrzení oním podáním odvolacímu soudu nenabídl (neoznačil).

[27] V předmětné části žalobcova podání z 9. března 2017 se nicméně též uvádí, že oba „žalovaní“ rozuměj dlužník a ručitel (insolvenční dlužník) podle smlouvy z 30. listopadu 2006 převzali výzvu k úhradě dluhu 2. března 2007 a 8. března 2007, takže společně jsou v prodlení s úhradou smluvní pokuty od 10. března 2007; v dotčených souvislostech se tamtéž hovoří o „žalobcem předložených listinách“. Ze žaloby datované 14. května 2012 (č. l. 2-6) se pak podává, že k prokázání existence pohledávky č. 4 nabízel žalobce vedle smlouvy z 30. listopadu 2006 k důkazu dále rozhodčí nález ze dne 30. října 2007, sp. zn. 2490/07, vydaný rozhodcem S (jehož fotokopie je založena na č. l. 30-32 spisu), a rozhodčí spis k tomuto rozhodčímu nálezu vedený. Podle protokolů o jednání před insolvenčním soudem z 20. května 2013 (č. l. 71-73), 27. května 2013 (č. l. 99-100) a podle protokolů o jednání před odvolacím soudem z 28. ledna 2014 (č. l. 140-141), 7. února 2017 (č. l. 185-186) a 14. března 2017 (č. l. 211-212) provedly soudy důkaz smlouvou z 30. listopadu 2006 i předmětným rozhodčím nálezem, nikoli však důkaz rozhodčím spisem k tomuto rozhodčímu nálezu vedeným.

[28] Jakkoli předmětný nález neměl z důvodů plynoucích z předchozího rozsudku Nejvyššího soudu v této věci (sen. zn. 29 ICdo 41/2014) žádné právní účinky (nebyl způsobilým exekučním titulem), z údajů obsažených v jeho odůvodnění se podávalo, že podkladem pro rozhodnutí o pohledávce č. 4 bylo i písemné vyjádření (insolvenčního) dlužníka z 9. července 2007, podání (insolvenčního) dlužníka reagující na repliku žalobce z 19. července 2007, jakož i jeho vzájemná žaloba a listiny, jimiž (insolvenční) dlužník prokazoval, že neporušil povinnost stanovenou v článku I. odst. 4 písm. e/ smlouvy z 30. listopadu 2006. Jde zjevně o listiny, jež mohly být (zřejmě jsou) součástí rozhodčího spisu a jejichž charakter nasvědčuje tomu, že mohou obsahovat údaje týkající se vzniku a splatnosti pohledávky č. 4. Právní posouzení věci odvolacím soudem tedy neobstojí, neboť závěr o neunesení důkazního břemene žalobcem přijal, aniž se v intencích závěrů obsažených k výkladu ustanovení § 120 odst. 1 věty druhé o. s. ř. (jež určuje, že soud rozhoduje, které z navrhovaných důkazů provede) především v rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 21. října 1998, sp. zn. 21 Cdo 1009/98, uveřejněném pod číslem 39/1999 Sbírkou soudních rozhodnutí a stanovisek, a v rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 29. října 2008, sp. zn. 21 Cdo 4841/2007, uveřejněném pod číslem 71/2009 Sbírkou soudních rozhodnutí a stanovisek, vypořádal s nevyčerpaným důkazním návrhem žalobce (§ 157 odst. 2 o. s. ř.). Přitom šlo o důkazní návrh, který zjevně mohl směřovat (směřoval) ke zjištění skutkového stavu věci (ke zjištění skutečností předvídaných skutkovou podstatou právní normy), ohledně pohledávky č. 4.

[29] Řečené platí tím více, že negativní skutečnosti zde porušení povinností spočívajících v tom, že (insolvenční) dlužník něco nekonal se obecně prokazují obtížněji, při častějším použití nepřímých důkazů; srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 25. února 2014, sp. zn. 22 Cdo 3542/2013, nebo rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 1. října 2018, sp. zn. 28 Cdo 5610/2017.

[30] Nejvyšší soud proto, aniž nařizoval jednání (§ 243a odst. 1 věta první o. s. ř.), zrušil rozsudek odvolacího soudu v napadené části (představované potvrzujícím výrokem o věci samé obsaženým ve druhé větě prvního výroku), jakož i v závislém výroku o nákladech řízení (§ 242 odst. 2 písm. a/ o. s. ř.) a věc potud vrátil odvolacímu soudu k dalšímu řízení (§ 243e odst. 1 a 2 o. s. ř.).

Další články:

- [Náklady řízení](#)
- [Odmítnutí dovolání](#)
- [Bezplatná obhajoba \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Omezení vlastnického práva veřejným prostranstvím a bezdůvodné obohacení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Opomenuté vyjádření účastníka řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Služební poměr](#)
- [Svéprávnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Určitost sankcionované povinnosti](#)
- [Pohledávka](#)
- [Náhrada škody](#)
- [Náhrada škody](#)